

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **M. G.**

skazanego z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani w zw. z art. 54 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani w zw. z art. 61 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 lutego 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od rozpoznania sprawy o sygn. akt V KK 445/24

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. a contrario

p o s t a n o w i ł :

nie uwzględnić wniosku

UZASADNIENIE

W dniu 13 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął, datowany na dzień 5 grudnia 2024 r., wniosek obrońcy skazanego M. G. o wyłączenie SSN Adama Rocha od rozpoznania sprawy kasacyjnej dotyczącej ww. o sygn. akt V KK 445/24 (k. 100-100v akt SN). Jako podstawę prawną wniosku obrońca wskazał art. 41 § 1 k.p.k. W ocenie wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie zachodzą wątpliwości, co do bezstronności SSN Adama Rocha. Powyższe obrońca wywodzi z faktu, iż sędzia ten w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 listopada 2024 r. o

nieuwzględnieniu wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku zaskarżonego kasacją wyraził swoją opinię co do zarzutu kasacyjnego, dokonując jego oceny. Wskazuje na to zawarte w tym orzeczeniu stwierdzenie, iż „[n]a kanwie niniejszej sprawy prawdopodobieństwo uwzględnienia podniesionego przez obrońcę zarzutu naruszenia art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. nie jest na obecny moment na tyle silne by zachodziła konieczność wstrzymania wykonania orzeczenia”. W tej sytuacji SSN Adam Roch winien z własnej inicjatywy wyłączyć się od orzekania w sprawie V KK 445/24. Na poparcie swojego stanowiska wnioskujący przywołał uchwałę Sądu Najwyższego (7) z dnia 13 czerwca 2023 r. w sprawie o sygn. akt I KZP 22/22, której została nadana moc zasady prawnej, a wskazującej, że pojęcie „sprawy” o której mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się także do postępowań incydentalnych. Końcowo obrońca skazanego wskazał, że Adam Roch powołany został na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wadliwy sposób, tj. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a w konsekwencji nie jest uprawniony do orzekania w Sądzie Najwyższym, czego potwierdzeniem mają być dwa załączone do wniosku postanowienia Sądu Najwyższego, tj. z dnia 22 sierpnia 2024 r., sygn. akt II KK 360/23 oraz z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. akt II KK 368/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że wątpliwość co do bezstronności sędziego nie może być wywodzona z samych kwestii ustrojowych związanych z jego powołaniem i to niezależnie od tego w jakim okresie i z jakimi ułomnościami w procedurze nominacyjnej doszło to tego powołania (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 31 października 2023 r., V KK 358/23). Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów (*vide* postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22).

Powyższe stanowisko potwierdza również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19, z którego wynika, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹

pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Także z brzmienia art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622; dalej ustawa o SN), dodanej ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259) wynika, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (*vide* art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., V KK 485/21).

Powyższej oceny nie zmienia fakt, iż Sąd Najwyższy w innych składach zajmował odmienne stanowisko i wyłączał SSN Adama Rocha od rozpoznawania spraw w oparciu o argumenty natury ustrojowej. Zgodnie bowiem z art. 8 § 1 k.p.k. sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Zresztą zauważyć należy, że stanowiska zawarte w przywołanych przez wnioskodawcę orzeczeniach opierały się na uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7), która uznana została przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz (wyrok TK z dnia 20 kwietnia

2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, nr 61). Uchwała ta zatem z dniem ogłoszenia przytoczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wywiera skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyroki Trybunału Konstytucyjnego są ostateczne i mają moc powszechnie obowiązującą. Powyższe powoduje, że udział w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23). Również Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, iż sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22).

Z tych też wszystkich względów, argumenty systemowe związane z powołaniem Pana Adama Rocha na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego nie mogły stanowić podstawy do jego wyłączenia od rozpoznania sprawy V KK 445/24 w oparciu o przepis art. 41 § 1 k.p.k. Gdyby więc wnioskodawca na nich poprzestał, należałoby uznać wniosek za niedopuszczalny z mocy ustawy i pozostawić go bez rozpoznania. Niemniej jednak powołał się również na okoliczności faktyczne, które mogą stanowić podstawę wyłączenia w tym trybie, czyniąc je zresztą zasadniczą częścią wniosku, co uzasadniało jego merytoryczne rozpoznanie. Podniósł bowiem, że SSN Adam Roch rozpoznając wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku wyraził swoją opinię na temat braku zasadności zarzutu kasacyjnego.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przepis ten wprost odnosi się do uzasadnionych, konkretnymi okolicznościami wątpliwości, które jednocześnie muszą istnieć zarówno obiektywnie jak i podlegać zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, także przez każdą rozsądnie myślącą, oceniającą i niezwiązaną z wynikiem postępowania postronną osobę. Przyczyną wyłączenia sędziego nie będzie tym samym każde, niepoparte określonymi faktami, subiektywne odczucie strony w postaci braku zaufania czy też utraty wiary w bezstronność sędziego. Odnosząc powyższe do zaprezentowanych przez wnioskodawcę powodów mających prowadzić do wyłączenia SSN Adama Rocha należy wskazać, że brak jest obiektywnych podstaw uzasadniających wątpliwość, co do jego bezstronności w przedmiotowej sprawie. Należy przypomnieć, że ocena ewentualnej skuteczności podniesionych w kasacji zarzutów, w tym okoliczność, czy w danej sprawie doszło do uchybień wskazywanych przez wnoszącego kasację wymaga przeprowadzenia szczegółowej i pogłębionej analizy. Na etapie rozpoznawania wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku taka ocena nie jest dokonywana. Analiza treści uzasadnienia postanowienia z dnia 26 listopada 2024 r. o odmowie wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia prowadzi do wniosku, że SSN Adam Roch uznał jedynie, iż podniesione zarzuty nie wskazują „na pierwszy rzut oka”, a więc bez potrzeby głębszego wnikania w całokształt materiału dowodowego zawisłej sprawy, na ich niewątpliwą zasadność. Odnosił się więc wyłącznie do formułowanych w doktrynie i judykaturze przesłanek zastosowania instytucji z art. 532 k.p.k. Stanowisko to w żadnej mierze nie może być traktowane jako przejaw uprzedzenia wobec sprawy. Zwłaszcza, że przedmiotowa decyzja w żadnej mierze nie przesądza o treści przyszłego rozstrzygnięcia odnośnie do wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, co zostało zresztą wyraźnie zaakcentowane w drugim i piątym zdaniu, zawartym w drugim akapicie wydanego postanowienia.

W tej sytuacji stwierdzić należy, że obrońca skazanego nie przedstawił przekonujących argumentów przemawiających za wyłączeniem SSN Adama Rocha od udziału w przedmiotowej sprawie ze względu na wątpliwość co do jego bezstronności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[J.J.]

r.g.